

*Konstantin
Usinskiy*

A. Masalla

Konstantin Uşinskiy

Masallar

Çevirmenler

Prof. Dr. Bahar GÜNEŞ

Doç. Dr. Shalala RAMAZANOVA

Dr. Öğr. Üyesi Ersin ÇETİNKAYA

Dr. Öğr. Üyesi Aynur AĞÖREN

Arş. Gör. Kıymet Aybüke AKBAŞ

Öğr. Gör. Mahmut ÖNER

Bedirhan ÇELİK, Bora EYLEM, Buse ATALAY, Dilan DÖNMEZ, Ecaterina DİMİTROVA, Halil Dağhan ORHAN, Mert FINDIKÇI, Mervenur KARTAL, Minel BATTAL, Nazlı Gül GÜREL, Petek Su SAYGILI, Rahel TOKGÖZ, Vildan Azra AYDEMİR

Editörler

Prof. Dr. Bahar GÜNEŞ

Dr. Öğr. Üyesi Ersin ÇETİNKAYA

Arş. Gör. Kıymet Aybüke AKBAŞ

Kapak ve Sayfa Tasarımı

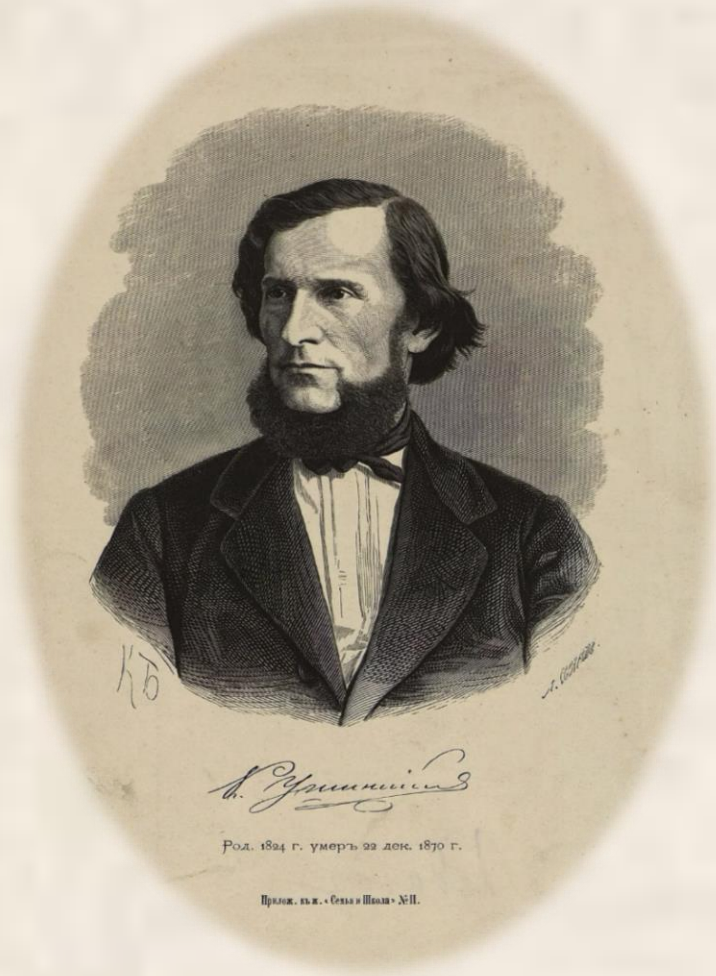
Çizimler

Ceyda ULU

ISBN: 978-625-95224-6-3

Bu çalışma Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Mütercim ve Tercümanlık Bölümü Rusça Mütercim ve Tercümanlık Anabilim Dalı 1. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir.

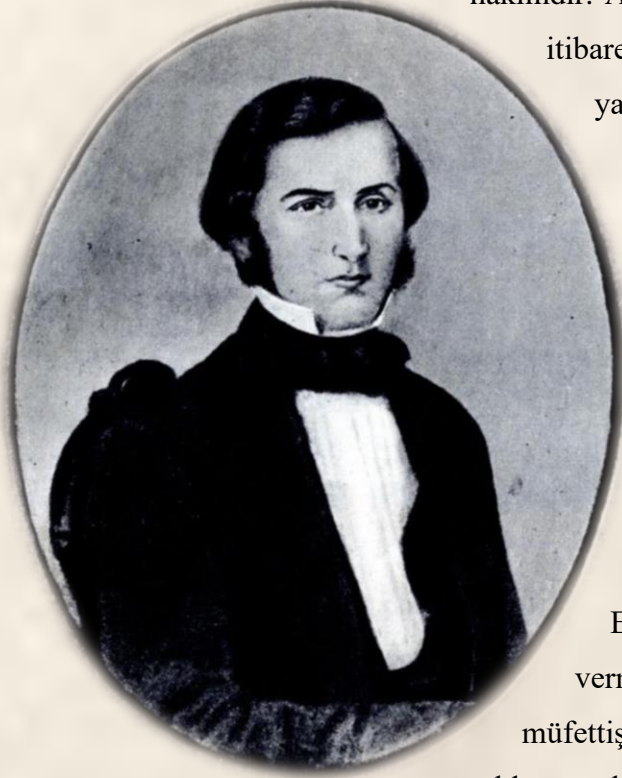
Çalışma 15.11.2022-19.11.2022 tarihleri arasında Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'nde gerçekleşen Rus Dili ve Edebiyatı Haftası bünyesindeki Çeviri Atölyesi Projesi kapsamında yapılmıştır.

Konstantin Dmitriyeviç Uşinskiy

Konstantin Dmitriyeviç Uşinskiy, 19 Şubat 1824 yılında soylu bir ailenin oğlu olarak Tula'da doğar. İyi bir eğitim alan Uşinskiy, çocukluğunu Nevgorod-Severkiy'de geçirir. Novgorod-Severkiy gimnazyumunda eğitim alırken oldukça iyi, örnek bir öğrencidir. Çok kitap okur, çeşitli konularda tartışmalar başlatır, öğrenciler arasındaki dalkavukluğa ve kimi öğretmenlerin öğrencilere adaletsiz bir şekilde yaklaşmasına katlanamaz.

1840 yılında gimnazyumu bitirdikten sonra Moskova Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne girer. Üniversiteyi 1845 yılında onur derecesi ile bitiren Uşinskiy, yüksek lisansa da devam eder. Bir yıl sonra ise Yaroslavl Demidov Hukuk Lisesi'nde Hukuk, Eyalet Yasaları ve Finans Ansiklopedi Bölümünde profesör olarak çalışmaya başlar. Oldukça iyi bir eğitim aldığından İngilizce, Fransızca ve Almanca bilir. Bunun yanı sıra ana dili olan Rusçaya da oldukça

hakimdir. Akademik başarılarının yanı sıra öğrencilik yılların itibaren ülkesindeki ve Avrupa'daki siyasi atmosferi yakından takip eder. Uzun yıllarını arayış içerisinde geçirir. Yaşamının sonuna kadar en sevdiği yazar olarak lan çağdaşı Vissarion Grigoryeviç Belisnkiy, Uşinskiy'nin hayatında ve görüşlerinde büyük bir etki bırakır.

Öğretmen olarak çalıştığı altı yılın ardından okul yönetimi ile yaşadığı sorunlar sebebi ile işi bırakır ve 1852 yılından itibaren edebiyata ve yabancı dile yönelir. 1855 yılında Gatçina Öksüz Enstitüsü'nde Yasabilim ve Edebiyat dersleri vermeye başlar. Kısa süre sonra ilgili ensitütüde müfettişlik görevini üstlenir. İlk günden itibaren enstitüdeki

çocuklara yaklaşımdan rahatsız olur. 1859 yılında Smolny Enstitüsü müfettişi olarak atanır. Enstitüde pedagojik anlamda en başarılı kişileri bir araya getiren Uşinskiy, kuruma yeni bir soluk katar. Uşinskiy, eğitimin kadınlar için zararlı olduğu yönündeki görüşlerin yaygın olduğu bir dönemde bu fikirlere karşı çıkar, kadınların aile ve toplumdaki rollerinin önemini vurgular. Dersleri büyük bir popülerlik kazanır, tüm şehir derslerini dinlemeye gelir. Yetenekli bir pedagog olarak tüm ülkede ünlenir. Tahtın varisinin eğitimi konusunda dahi kendisine danışılır.

İsviçre, Belçika, İtalya, Fransa, Almanya gibi birçok ülkeyi ziyaret eder ve buralardaki eğitim kurumlarına gider. Özellikle Almanya ve İsviçre'deki kurumlara eğilir, zira bu ülkelerde pedagoji alanında yeniliklerin gerçekleşmektedir.

Çağdaştırılan bir ülkenin okullara, okulların öğretmenlere ve kitaplara ihtiyaç duyduğunun bilincine vararak öğretmenlerin eğitilmesi konusuna da yönelir ve bunun için seminerler düzenlemeye başlar. «Детский мир» (Çocuk Dünyası) ve «Родное слово» (Ana Söz) isimli

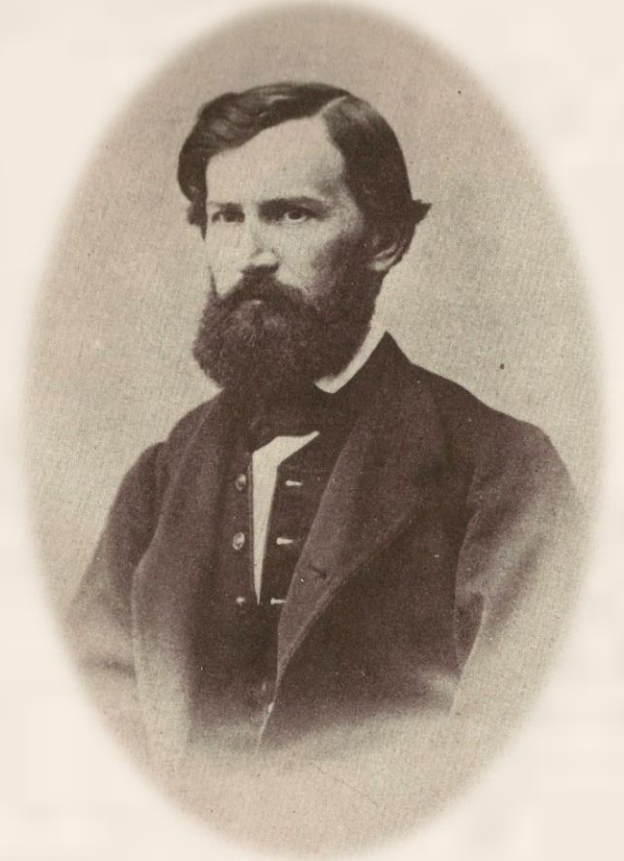
ders kitapları Rusya'da ilkokul seviyesi için hazırlanmış ilk ders kitapları olur. Bunun yanı sıra herkesin ulaşabileceği kitaplar olarak yayımlanır. Milyonlarca nüsha tiraj elde edeler.

«Родное слово» (Ana Söz) isimli kitap 147 kez basılır ve «Азбука» (Alfabe), «Первой после Азбуки книги» (Alfabe Kitabı'ndan Sonraki İlk Kitap) olmak üzere iki kitaptan oluşur. İlk başta okullarda kullanılabilmesi adına birçok Rus halk masalına yer verilir. Kitapta masal, fabl, şiir gibi özenle hazırlanmış edebi eserlerin yanı sıra Uşinskiy'nin ağaçlar, hayvanlar gibi konularda

basit bir dille ancak bilimsel bir şekilde yazdığı makaleler de yer alır.

Doğa bilimleri, coğrafya, tarih alanlarında sistemli bir materyal olma niteliği taşıyan «Детский мир» (Çocuk Dünyası) isimli kitap ise çıkar çıkmaz çeşitli eğitim kurumlarında kullanılır. Küçük yaş grubundaki öğrencilerin eğitim aldığı kurumlarda bu gibi bir kaynağa ihtiyaç o kadar fazladır ki kitabın yazıldığı ilk yıl üç baskı daha talep edilir. Ardından ise kitabın basımı her yıl tekrarlanır.

Uşinskiy, yaşamının son yıllarında oğlunun vefatı, sağlık sorunları gibi zor durumlarla yüzleşir. 1870 baharında kendisini kötü hissettiğinden toparlanma umuduyla Kırım'a gider. Oradan dönüşte soğuk algınlığına yakalanır ve 1871 yılında Odessa'da vefat eder. 1946 yılından itibaren önce Sovyetler Birliği'nde, ardından günümüz Rusya Federasyonu'nda pedagoji alanına büyük katkılar sunan bilim insanlarını, öğretmenleri ve halka mal olmuş kişileri onurlandırmak adına bu kişilere K. D. Uşinskiy Madalyası'nın verilmesi uygun görülmüştür.

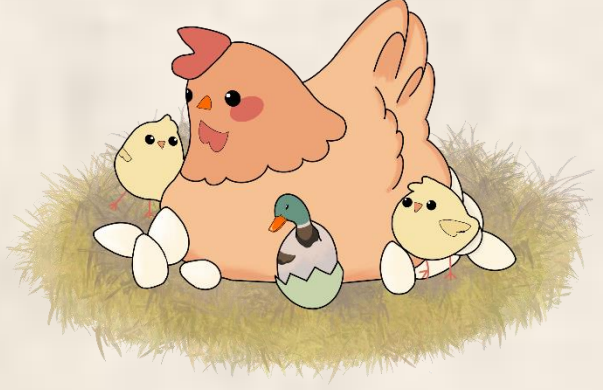

BAŞKASININ YUMURTASI

Mervenur Kartal

Yaşlı Darya sabah erkenden kalktı. Tavuk kümesinde karanlık, تنها bir köşe seçti, yumuşak saman üzerine koyulmuş on üç yumurta dolu sepeti oraya yerleştirdi ve üzerine de bir tavuk oturttu.

Hava daha yeni aydınlanıyordu, bu yüzden yaşlı kadın on üçüncü yumurtanın diğerlerinden daha yeşilimsi ve büyük olduğunu fark etmedi. Tavuk özenle oturuyor, yumurtaları ısıtıyor, tahıl gagalamak, su içmek için koşturuyor ve tekrar yerine oturuyordu; hatta zavallılığın tüyleri bile dökülmüştü. Ve öyle sinirli bir hale gelmişti, tıslıyor, gıdaklıyor, karanlık köşede ne olup bittiğini görmek isteyen horozun bile yanına yaklaşmasına izin vermiyordu. Tavuk yaklaşık üç hafta boyunca oturdu ve yumurtalardan civcivler tek tek çıkmaya başladı: gagalarıyla kabuğu deldiler, çıktılar, silkelendiler ve koşmaya başladılar, küçük bacaklarını kullanarak tozu atıyorlardı ve solucanları arıyorlardı.

Yeşil yumurtadaki civciv diğerlerinin hepsinden daha geç çıktı. Ve çıktığında bir tuhaf görünüyordu: yuvarlak, kabarık tüylü, sarı, kısa bacaklı, geniş burunlu. "Garip bir civcivim oldu" diye düşündü tavuk, "gagalaması, yürüyüşü bizimkinden farklı; burnu geniş, bacakları kısa, çarpık bacaklı, paytak paytak yürüyor." Tavuk civcivini garipsedi fakat nasıl olursa olsun hepsi evladıydı. Ve onu diğerlerini sevdiği gibi sevdi, korudu. Bir şahin gördüğünde civcivlerini tüylerini kabartıp geniş kanatlarını açarak, kimin bacağının nasıl olduğunu ayırt etmeden gizledi.

Tavuk civcivlere topraktan nasıl solucan çıkartacaklarını öğretmeye başladı ve bütün aileyi gölün kıyısına götürdü. Orada daha fazla solucan vardı ve toprak daha yumuşaktı. Kısa bacaklı civciv suyu görür görmez suya atladı. Tavuk bağılıyor, kanatlarını çırpıyordu. Suya atladı. Civcivler de endişelenmişti. Etrafta koşturuyor, telaşlanıyorlar, cıvıldıyorlardı. Ve bir horoz, korkuyla bir taşın üzerine zıpladı, boynunu uzattı ve hayatında ilk kez boğuk bir sesle "Ü-ü-ü!" diye bağırdı: "Yardım edin, iyi insanlar! Küçük kardeş boğuluyor!" Ama kardeş boğulmadı; neşeli ve kolayca, pamuklu kağıt gibi, geniş perdeli ayaklarıyla suyu iterek yüzüyordu. Tavuğun bağırışını duyan Yaşlı Darya kulübeden çıktı, olanları gördü ve "Hay Allah, yaptığım işe bak! Görünüşe göre ben tavuğun altına körü körüne ördek yumurtası koydum."

Tavuk ise gölete girmeye çalışıyordu, zavallılığı oradan zorla uzaklaştırdılar.

DÖRT DİLEK

Halil Dağhan Orhan

Mitya buzlu dağda doyasıya kızak kayd ve donmuş nehirde paten yaptı. Eve yüzü kıpkırmızı, neşeyle koştu ve babasına şöyle dedi:

“Kışları ne kadar eğlenceli oluyor! Keşke hep kış olsaydı!”

“Dileğini not defterime yaz,” dedi babası.

Mitya yazdı.

İlkbahar geldi.

Mitya yeşil çayırda rengârenk kelebekleri doyasıya kovaladı, bir sürü çiçek topladı ve babasına doğru koşup:

“İlkbahar ne kadar da büyüleyici! Keşke hep ilkbahar olsaydı,” dedi.

Babası bir kez daha defterini çıkardı ve Mitya’ya dileğini yazmasını söyledi.

Yaz geldi. Mitya ve babası ot biçmeye gittiler.

Oğlan gün boyu eğlendi: balık tuttu, orman meyveleri topladı, kokulu samanlar arasında yuvarlandı ve akşam babasına şöyle dedi:

“Bugün çok eğlendim! Keşke yaz hiç bitmese.”

Mitya’nın bu dileği de aynı deftere yazıldı.

Sonbahar geldi. Bahçede meyve topladılar. Al al elmalar, sarı armutlar... Mitya hayranlık içindeydi ve babasına şöyle dedi:

“Sonbahar yılın en güzel zamanıdır!”

Sonra, babası not defterini çıkarıp oğluna ilkbahar için de, kış için de, yaz için de aynı şeyi söylediğini gösterdi.

KORKAK VANYA

Petek Su Saygılı

Bir varmış bir yokmuş. Bir zamanlar Vanya adında bir çocuk yaşarmış. Bir gün kulübede yalnız kalmış. Hışırtilardan bile ödü koparak korkudan titreye titreye sobanın üstünde yatıyormuş. Aniden sobanın başında birinin soluk seslerini duymuş. Ama kim olduğunu anlayamamış.

Vanya korkmuş, ev iyesinin¹ onu korkuttuğunu düşünmüş. Oğlan sobanın üzerinden atlamış. Ve atladığı gibi maşanın üstüne basmış. Maşa da alnına çarpmış! Vanya daha beter korkmuş. Ev iyesinin ona vurduğunu sanmış.

Korkmuş ve kapıya koşmuş. Kulübeden fırlamış, kapıyı çarpmış. Soluklanmış, daha uzağa koşmak istemiş ama kapı ona izin vermemiş. Vanya işte bu noktada bağırmaya başlamış:

-Ay, ay, ay! Ev iyesi beni tutuyor, kulübeden çıkmama izin vermiyor!

İnsanlar Vanya'yı duymuşlar ve koşarak yanına gelmişler.

Koşup Vanya'yı kimin tuttuğuna, kulübeden çıkmasına kimin izin vermediğine bakmaya gelmişler. Geldiklerinde Vanya'nın hasır ayakkabısının çözüldüğünü ve eşige takıldığını görmüşler. İşte Vanya'yı tutan ve kulübeden çıkmasına izin vermeyen buymuş!

İnsanlar kapıyı açıp kulübeye girmişler. Kulübeye girmişler ve sobaya yaklaşmışlar. Sobanın yanında bir maşa yerlerde sürünüyormuş ve tezgâhın üstünde bir fiçı hamur varmış. Hamur kabardıkça kabarmış, kabarcıklar çıkarıyor, pufluyormuş... Kabardıkça kabarmış...

İşte sobanın yanında nefes alan, Vanya'yı korkutan "ev iyesi" buymuş!

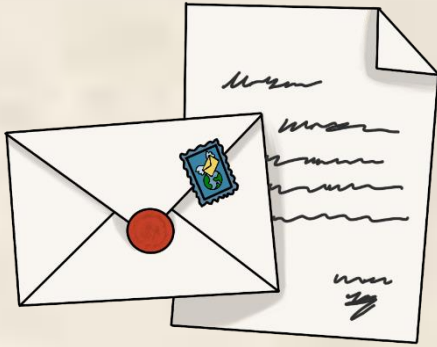
Gelenler çocukla dalga geçmişler ve o andan itibaren ona "Korkak Vanya" demeye başlamışlar.

¹ Slav ve pagan folkloründe evin koruyucusu olup, insanlarla uğraşmayı seven ama insanlara zarar vermeyen, parlak taşlara ve süte zaafi olan bir yaratık. Rus. Домовой (Domovoy).

POSTACININ ÇANTASI

Dilan Dönmez

Kolya iyi kalpli ama çok dalgın bir çocuktur. Peterburg'da yaşayan büyükannesine tatlı bir mektup yazdı: Paskalyasını kutladı, köy hayatını, neler öğrendiğini, vaktini nasıl geçirdiğini anlattı. Mektup tek kelimeyle çok ama çok tatlıydı. Kolya, yazdığı mektubu bir kitabın arasına sıkıştırdı. Ardından büyükannesine postalayacakken mektup yerine zarfın içine yanlışlıkla boş bir kağıt koydu. Mektup ise kitabın arasında kaldı. Zarf mühürlendi, adres yazıldı, posta pulu yapıştırıldı ve boş kağıt sayfası büyükannenin bayramını kutlamak için Peterburg'a doğru yola çıktı.

Kolya'nın paketi önemli bir iş için acelesi varmışçasına beş yüz "verst"² dört nala koştu. Sonunda Peterburg'daydı ve birkaç dakika sonra sokaklarda koşan, kapıları çalan ve mektupları adreslere dağıtan postacının çantasındaydı. Ama Kolya'nın zarfı rahat durmuyordu: tüm boş varlıklar gibi geze ve meraklıydı.

-Nereye gidiyorsunuz ve sizde ne yazıyor?, diye sordu Kolya'nın zarf parşömeden yapılmış, büyük resmi bir mühür ile süslenmiş, üzerinde knyaz tacı ve bir sürü süsleme olan komşusuna.

Zengin zarf hemen cevap vermedi; önce kiminle muhatap olduğuna baktı ve onunla konuşacak kadar cüretkar, cesaretli zarfın tatlı, gösterişli ve temiz olduğunu görünce cevap vermeye tenezzül etti.

-Sevgili küçüğüm, üzerimde yazan adresten çok önemli bir kişiye gittiğimi anlayabilirsiniz. Bu karanlık, pis kokulu çantada sol taraftaki komşum gibi paketlerin yanında yatmanın benim için nasıl bir şey olduğunu hayal edin. Balmumu yerine bir çeşit hububatla mühürlenmiş ve mühür yerine de bir çeşit asker düğmesi kullanılan bu gri, kirli ucubeyi görmemeniz üzücü. Ve üzerindeki adres nasıl? Karalama! Ve nereye giriyor dersin? Peterburg tarafına, Nemoşenaya Sokağı'na, dahası bodrum katına! Uf, böyle bir komşunun yanında dururken istemeden pisleniyorsun!

-Bizi yan yana koymaları benim suçum değil, dedi asker zarfı sertçe. İtiraf etmeliyim ki senin gibi kibirli ama boş ve aptal bir beyefendinin yanında durmak sıkıcı. Kaplaman iyi, ama ortada ne var? İçinde doğru tek bir kelime olmayan boş laflar. Seni yazan, seni yazdığı kişiye katlanamaz bile. Ha bu arada bak, ne çok iyi dilek dilemiş, ne çok içten tebrikler sunmuş! Sonundaysa en derin saygılarını, en içten bağlılıklarını bildirmiş! Aslında tüm bunlar saçmalık ve yalandan ibaret! Burada ne saygı ne bağlılık var. Bu alçakgönüllü zat-ı muhteremden gerçek bir yardım iste, o zaman bu yardımseverliğin ve saygının nasıl olduğunu görürsün.

-Edepsiz, cahil! Bu ne cesaret! Postacının bu kadar saygısız olduğun için seni sokağa atmamasına şaşırdım! Armama bir baksana.

² Ölçü birimi.

-Ne arma ama!, diye cevap verdi asker kaba bir şekilde. Arman güzel ama armanın altında ne var? Boş, saçma laflar! Tek bir gerçek bile yok. Hepsi yalan, böbürlenme ve kibirden ibaret.

Armalı zarf sinirden patlamaya hazırda ve o anda postacı onu çantadan çıkarıp gösterişli kapıcıya vermeseydi muhtemelen patlardı da.

- Tanrıya şükür! Bir aptal azaldı, diye devam etti sinirden köpüren asker zarfı. Bir de bu aptal, kibirli hayvan, benim yanımda olduğu için hayıflanabiliyor! İçime ne yazıldığını bir bilse!

-İçinde ne yazıyor ki?, diye sordu Kolya'nın zarfı. Artık bir askerin düğmesiyle mühürlenmiş gri zarfın komşusu oydu.

-İşte şunlar yazıyor temiz görünümlü bey efendiciğim. Zavallı, yorgun yaşlı kadına, işe alındığından beri yani yaklaşık on yıldır haber almadığı oğlunun hayatta ve iyi olduğu, yakında izne çıkacağı haberini götürüyorum. Doğru, ben kötü balmumu ile mühürlendim; ama bu balmumunu kırarken yaşlı kadının elleri nasıl da titreyecek! Doğru, karalamalarla ve basit bir şekilde yazıldım. Beni bu sanatı kendi kendine öğrenen bir asker yazdı; kötü bir kalem ve çok koyu gri bir kağıda yazdı. Ama bıyığından süzülüp üzerime düşen gözyaşının ne kadar samimi olduğunu bir görseydin! Şanlı bir gözyaşı, onu özenle annesine götürüyorum. Şanlı bir kaderim olacak, biliyorum. Tanrı'ya şükür, evinin yolunu tutup defolup giden o gururlu beyefendinin gibi olmayacak! Ona şöyle bir bakacak, sonra yırtıp atacaklar... Önce masanın altına, sonra çöp çukuruna. Benim kaderimde ise annenin her bir karalamayı iyi kalpli, sıcak bir gözyaşıyla karşılaması, beni binlerce kez okuması, binlerce kez sevgi dolu kalbine bastırması ve sonra anne göğsünde saklaması var. Eeeh, bu iğrenç postacı beni daha çabuk götürse keşke.

-Siz nereye gidiyor ve ne haberi taşıyorsunuz?, diye sordu Kolya'nın meraklı zarfı diğer tarafındaki komşusu siyah mühürlü zarfa.

-Mührümden anlayabileceğiniz üzere kötü haber götürüyorum. Şu anda hastanede olan zavallı çocuk babasının öldüğünü okuyacak üzerimden. Ben de gözyaşları içinde sırsıklam oldum, ama sevinç gözyaşları değildi. Sevgili kocasını kaybetmiş bir kadının, babasını kaybettiğini hasta oğluna haber veren bir annenin titreyen eli tarafından yazıldım. Zavallı Vanya! Bu haberi nasıl atlatacak? Uğursuz mührümü gördüğünde ne kadar korkacağını, üzerimde yazan korkunç haberleri okuduğunda nasıl titreyeceğini, yüzünü yastığa gömüp nasıl gözyaşlarına boğulacağını hayal edebiliyorum. Ah, gerçekten böyle haberler götürmektense yerin dibine girmeyi tercih ederdim.

Bir eğitim kurumunun yanında duran postacının eli, çantasından hüznü, siyah mühürlü mektubu çıkardı. Böylelikle Kolya'nın mektubu kendisine yeni bir komşu buldu ve bu komşu tamamen farklı bir yapıya sahipti.

-Ha! Ha! Ha!, diye yanıtladı Kolya'nın sorusunu farklı mektup. Bende ne komik şeyler yazıldığını bir bilerseniz! Beni yazan kişinin neşeli bir mizacı var: Beni okuyacak kişinin kesinlikle kahkaha atacağını biliyorum. Bana yazılanlar saçmalıklardan ibaret ama ne eğlenceli saçmalıklar!

Konuşmayı duyan diğer mektuplar söze katıldı. Her biri aceleyle nasıl bir haber taşıdığını anlatmaya başladı.

-Ben zengin bir tüccara mallarının yüksek fiyattan satıldığı haberini taşıyorum.

-Ben ise bir başka zengin tüccara iflas ettiğini haber vereceğim.

-Uzun zamandır ailesine yazmayan Vasya'yı azarlamaya gidiyorum.

-Bir köy zangocu tarafından Akulina Trifonovna adına Peterburg'daki kocasına yazıldım ve baştan sona selamla doluyum.

-Benim içimdeki her kelime ise bir yalan, böyle bir yükte gitmek bile utanç verici doğrusu!

Konuşmaya celpler de katıldı.

-Beni alan mutlu olacak, dedi bir celp.

-Sevinecek ne var?, diye araya girdi bir diğeri, sen on rubleliksin, ben ise beş bin.

-Ama gönderildiğim kişi tatilde orucunu nasıl açacağını dahi bilmiyor, sana dikkat bile etmeyecekler etmeyecekler, diye cevapladı ilki.

-Benim gönderildiğim genç de mutlu olacak. Parayı iki üç günde bitirecek. Hepsini tavernalarda, meyhanelerde harcayacak. Bu yüz rublenin her bir kuruşunun bu parayı gönderen annesinin büyük emeklerine ve fedakarlıklarına mal olduğunu, hatta annesinin bu parayı yollayabilmek için küçük kızına bayramlık hediye almadığını bilmiyormuş gibi...

Celpler ve mektuplar postacının çantasında kendi aralarında böyle sohbet ediyorlardı. Postacı ise bu sırada sokaklarda koşuyor, evlere kayıtsızca neşe ve keder, kahkaha ve hüzün, sevgi ve öfke, dostluk ve nefret, doğru ve yalan, önemli haberler ve aptal, boş laflar dağıtıyordu. Sonunda sıra Kolya'nın mektubuna da geldi. Postacı onu kapıcıya, kapıcı hizmetçiye, hizmetçi pencerenin kenarında oturan ve pür dikkat çorap ören yaşlı büyükanneye verdi. Büyükanne zarfı açtı, boş sayfayı çıkardı ve ona, kimin böyle aptalca bir şaka yaptığını anlamayarak şaşkınlıkla baktı.

ARILAR VE SİNEKLER

Bedirhan Çelik

Sonbaharın sonu olmasına karşın ilkbaharda dahi nadiren görülecek kadar muhteşem bir gündü: kurşun renkli bulutlar dağılmış, rüzgar yatışmış, güneş açmıştı ve solmuş bitkilere veda ediyormuşçasına şefkatli görünüyordu. Işık ve sıcaklık tarafından kovanlarından çıkmaları için çağrılan tüylü arılar neşeye vızıldayarak ottan ota uçuyorlardı. Bal için

uçmuyorlardı (bal alabilecekleri hiçbir yer yoktu artık), öylesine, eğlenmek ve kanatlarını düzeltmek için uçuyorlardı.

- Bu neşeli hallerinizle öyle aptal görünüyorsunuz ki, dedi hemen oradaki otların üzerinde oturan kederli sinek tasalanarak. Güneşin bir dakikalığına parladığını, muhtemelen bugün rüzgarın esmeye başlayacağını, yağmur yağacağını, havanın soğuyacağını ve bizim hepimizin ortalıktan kaybolmak zorunda kalacağımızı bilmiyor musunuz yoksa?

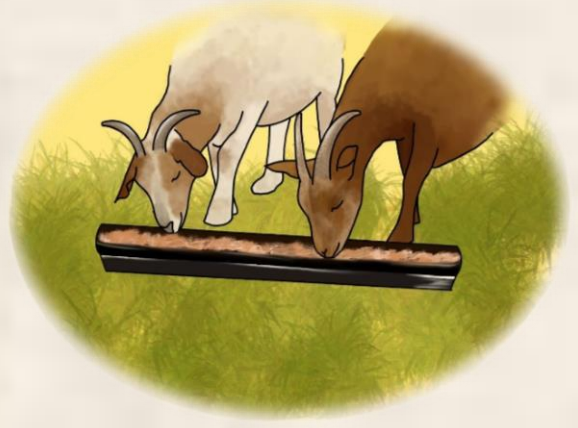
- Vzz, vzzz, vzzz! Ne diye ortalıklardan kaybolacaktınız, diye yanıtladılar sineği neşeli arılar. Güneş açmışken neşelenip eğleneceğiz, hava bozduğunda da yaz boyunca bir sürü bal tedarik ettiğimiz sıcak kovanımızda saklanacağız.

YAŞLI KADIN KIŞ'IN YARAMAZLIKLARI

Vildan Azra Aydemir

Yaşlı kadın kış, öfkeleni, dünyadaki her canlıyı öldürmeye karar verdi. İlk hedefi kuşlardı, yaygaraları ve civıltılarıyla onu bıktırmışlardı.

Kış, soğuk soğuk esmeye başladı, ormanlardan ve meşe ağaçlıklarından yaprakları söküp atıyor, yollara saçıyordu. Kuşların gidebilecekleri hiçbir yer yoktu; sürüler halinde toplanmaya, düşünmeye başladılar. Bir araya geldiler, bağırıştılar ve yüksek dağların, mavi denizlerin üzerinden sıcak ülkelere uçtular. Geride bir serçe kalmıştı, o da saçıkların altına saklandı.

Kış, kuşları yakalayamayacağını fark etti ve vahşi hayvanlara saldırdı. Tarlaları, ormanları kar yığınlarıyla kapladı; ağaçları dondurdu ve ayaz üzerine ayaz gönderdi. Her seferinde daha da sertleşen ayaz, çam ağacından çam ağacına geçerek onları çatırdatıyor, şıkırdatıyor, hayvanları ürkütüyordu. Hayvanlar korkmuyordu: Bazılarının

onları sıcak tutan kürkleri vardı, bazıları derinlerdeki inlerinde saklanıyor; sincap kovukta fındık kemiriyor, inindeki ayı pençesini emiyor, tavşanlar zıplayarak ısınıyorlar ve atlar, inekler, koyunlar, kuzular uzun zamandır sıcak ahırlarında saman çiğniyorlar ve sıcak içeceklerini³ içiyorlardı.

Kış daha da öfkeleni ve balıklara saldırdı; her biri bir diğerinden daha şiddetli ayazlar gönderdi. Ayazlar hızla koşuyor, çekiçlerini ses getirecek şekilde vuruyor; takozları, kamaları

olmamasına karşın nehirlerin ve göllerin üzerinde köprüler inşa ediyordu. Nehirler ve göller yalnızca yüzeyden dondu ve balıklar derinlere daldılar, yüzeyden uzaklaştıkça su daha da ısındı.

“Dur bakalım”, diye düşündü kış, “İnsanları da usandıracığım, onlara da her biri bir diğerinden daha şiddetli ayazlar göndereceğim.” Ayaz pencerelerdeki desenleri kapladı hem duvarlara hem de kapılara vurdu, böylelikle kütükler parçalandı. Ancak insanlar sobalarını yakıp kendilerine sıcak blinler⁴ pişiriyor, kışla dalga geçiyorlardı. Biri

³ Rus. Поило. Suya kepek ya da un katılarak hazırlanan ve küçükbaş ve büyükbaş hayvanlara verilen içecek.

⁴ Krep benzeri Rus milli yemeği.

yakacak odun için ormana gidecek olursa, tulup⁵, valenki⁶, kalın eldivenler giyer ve baltasını sallamaya başladığında ter bile dökerdi. Mal taşıma araçları kışla dalga geçercesine yollarda konvoylar oluşturdu; atlar ağzından buhar çıkarıyor, arabacılar ayaklarını yere vuruyor, eldivenlerini çırpıyor, ısınmak için hareket ederken ayazın ne kadar güçlü olduğuna dair övgüler yağıdırıyordu.

Kışı en çok inciten şey küçük çocukların bile ondan korkmamasıydı! Çocuklar paten ve kızak kayıyor, kartopu oynuyor, kardan adamlar, dağlar yapıyorlar hatta kışa “Haydi gel, yardım et!” diye bağıyorlardı. Kış hiddetli bir şekilde soğuğuyla bir oğlanın kulağını, diğerinin burnunu ısırdı, hatta bembeyaz kesildiler. Ama çocuk ellerine kar aldı, yüzünü karla ovuşturdu ve yüzü ateş gibi yanmaya başladı.

Kış, yaptıklarının sonuç vermediğini görünce öfkesinden ağladı. Saçaklardan kış gözyaşları dökülüyordu... Görünüşe göre bahar çok uzakta değildi!

⁵ XIII. yüzyıl ile XX. yüzyılın ilk çeyreği arasında Rus köylüleri arasında oldukça yaygın olan, uzun seyahatlerde kaftan, palto gibi diğer dış giyim ürünlerinin üzerine giyilen, bol, koyun postundan yapılan giysi.

⁶ Yün keçeden yapılan geleneksel Rus botu.

KIRLANGIÇ

Bora Eylem

Kır kırlangıcı dinlenmek nedir bilmeden günlerce uçmuş, samanlar taşımış, kili şekillendirmiş, kendisine ufak bir yuva yapmış.

Yuvasını yapmış, yumurtalarını taşımış.

Yumurtaları taşımış, yumurtaların üzerinden kalkmadan çocuklarını beklemiş.

Çocukları yumurtadan çıkmış, cıvılamış, yemek istemişler.

Tatlı kır kırlangıcı günlerce dinlenmek nedir bilmeden uçmuş, sinek yakalamış durmuş, ufaklıkları beslemiş.

Kaçınılmaz an gelecek, ufaklıklar büyüyecek, farklı yerlere uçacaklar, birbirlerinden ayrı düşecekler... Kimi mavi denizlere, kimi karanlık ormanlara, kimi yüksek dağlara...

Tatlı kır kırlangıcı günlerce dinlenmek nedir bilmeden dolaşacak, tatlı çocuklarını arayacak...

Bir Elma Ağacının Hikayesi

Buse Atalay

I

Ormanda yabani bir elma ağacı yetişti; sonbaharda dallarından ekşi bir elma düştü. Kuşlar elmayı gagalaya gagalaya yediler, çekirdekleri de yiyip bitirdiler.

Toprakta yalnızca bir çekirdek gizlenip kalmıştı.

Kışın çekirdek karın altında kalmıştı. İlkbaharda güneş nemli toprağı ısıttığında çekirdek filizlenmeye başladı. Aşağıda küçük köklerini salmıştı, yukarıda ise ilk iki yaprağı çıkmıştı. Yaprakların arasından tomurcuklu bir sap çıkmıştı ve tomurcuktan da yukarıya doğru yeşil yapraklar büyümüşü. Tomurcuk üzerine tomurcuk, yaprak üstüne yaprak, dal üstüne dal... Ve yaklaşık beş yıl sonra çekirdeğin düştüğü yerde hoş bir elma ağacı belirmişti.

Bir bahçıvan küreği ile beraber ormana geldi, ağacı gördü ve “Güzel bir ağaç, işime yarar.”, dedi.

Elma ağacı, bahçıvan onu sökmeye başladığında titremeye başladı ve “Yandım ben!”, diye düşündü. Fakat bahçıvan elma ağacını dikkatli bir şekilde söküyordu, köklerine zarar vermiyordu. Sonra onu bahçesine götürdü ve onu verimli bir toprağa dikti.

II

Bahçedeki elma ağacı kibirleniyordu: “Beni ormandan bahçesine getirdiğine göre nadir bir ağaç olmalıyım” diye düşünüyor ve çirkin çaputlar ile bağlanmış kendirlere küçümseyerek bakıyordu. Bunun bir eğitim olduğunun farkında değildi.

Bir sonraki yıl bahçıvan eğri bir bıçakla geldi ve elma ağacını kesmeye başladı.

Elma ağacı ürperdi ve “Eh, bu sefer kesinlikle hapı yuttum!”, diye düşündü.

Bahçıvan ağacın tepesindeki tüm yeşil yaprakları kesti, geriye bir tek kütük bıraktı. Dahası onu üstünden ikiye yarıdı. Yarığın içine iyi bir elma ağacından aldığı genç bir filiz sıkıştırdı. Yarayı macunla kapattı, bir çaputla bağladı ve çevresine kütük kazıklar sıkıştırıp gitti.

III

Elma ağacı rahatsızlanmıştı, fakat genç ve güçlüydü, kısa sürede iyileşti ve başka bir ağacın dalıyla beraber büyüdü.

Dal, güçlü elma ağacının öz suyundan içiyor ve çabucak büyüyordu. Tomurcuk üzerine tomurcuk, yaprak üstüne yaprak, filiz üstüne filiz, dal üstüne dal veriyordu. Ve yaklaşık üç yıl sonra elma ağacı beyaz ve pembe renkli mis kokulu çiçekler açmıştı.

Beyaz-pembe taçyaprakları etrafa saçılmış ve onların yerine yeşil tohumlar ortaya çıkmıştı. Sonbahara kadar da tomurcuklar elmaya dönüşmüştü. Hem de yabani ve ekşi elmalara değil, büyük, al al, tatlı ve kütür kütür elmalara!

Ve güzel elma ağacı o kadar verimli olmuştu ki, diğer bahçelerden onun filizlerinden almaya geliyorlardı.

TAVŞANIN ŞİKAYETLERİ

Mert Fındıkçı

Gri kır tavşanı çalılarının altında otururken tasalandı, gözyaşlarına boğuldu; ağlıyor, söyleniyordu:

Dünyada benimkinden, gri tavşaninkinden daha kötü bir kader yok! Kim bana diş bilemez ki? Avcılar, köpekler, kurt, tilki ve yırtıcı kuşlar, çarpık burunlu şahin, patlak gözlü baykuş; aptal karga bile çarpık pençeleriyle sevimli çocuklarımı, küçük gri yavrularımı sürükleye sürükleye götürüyor. Dört yanım tehditle çevrili, başım belada ama kendimi savunmama yarayacak hiçbir şeyim yok; sincap gibi ağaca tırmanamam, ada tavşanı gibi çukur kazamıyorum. Dişlerim lahana ve kabukları kemirecek kadar iyi durumda, evet ama birini ısırma cesaretim yok. Eğer düz bir alanda ya da yokuş aşağı koşmam gerekirse koşmakta ustayım ve oldukça iyi zıplıyorum. Gel gelelim benim durumumda yokuş yukarı koşman ya da zıplaman gerekirse ön bacakların yeterince uzun olmadığı için kafanın üzerinde taklalar atar, yuvarlanırsın.

Eğer korkaklık aşağılık bir şey olmasaydı dünyada yaşamak hala mümkün olurdu. Bir hışırtı duyarsın kulakların dikilir, küçük kalbin hızlıca çarpmaya başlar, korkarsın, çalılığın dışına fırlarsın ve doğrudan tuzağa ya da avcının ayaklarının dibine düşersin.

Ah, ben, gri tavşan öyle kötüyüm ki! Kurnazlık ediyorsun, çalılarının arasında saklanıyorsun, etrafta dolaşıyorsun, izlerini karıştırıyorsun ama kaçınılmaz son değişmiyor ki: Aşçı beni uzun kulaklarımdan tutup mutfığa sürükleyecek.

Tek tesellim kuyruğumun kısa olması: köpeğin beni yakalamasını sağlayacak hiçbir şey yok. Eğer tilkininki gibi bir kuyruğum olsaydı onunla nereye, nasıl kaçabilirdim ki? O zaman muhtemelen bir suya atlar, kendimi boğardım.

KORUDAKİ ÇOCUKLAR

Nazlı Gül Gürel

İki kardeş okula doğru yola koyuldular. Mükemmel, gölgeli bir korudan geçmeleri gerekiyordu. Yol, sıcak ve tozlu; kuru ise serin ve eğlenceliydi.

-Biliyor musun, okul için daha vaktimiz var. Okul şu an hem havasız hem sıkıcı; kuru ise çok eğlenceli olmalı. Oradaki kuşların nasıl ötüşüğünü dinlesene bir! Daldan dala kaç tane sincap atlıyor! Oraya gitsek mi?, dedi ağabeyi kız kardeşine.

Ağabeyinin teklifi kızın hoşuna gitmişti. Çocuklar kitapları çimlere attılar; el ele tutuşup yeşil çalılıklar arasında, kıvrık huş ağaçlarının altında gözden kayboldular. Kuru gerçekten de eğlenceli ve gürültülüydü: Kuşlar oradan oraya uçuşuyor, şarkı söylüyor ve bağırıyorlardı; sincaplar daldan dala atlıyor, böcekler çalılarda koşuşturuyordu.

Çocuklar ilk önce böceği gördüler.

“Haydi bizimle oyna”, dediler böceğe. Böcek cevap verdi:

“Memnuniyetle oynardım ama hiç vaktim yok. Kendime öğle yemeği bulmalıyım.”

“Bizimle oyna!”, dediler sarı tüylü arıya. Arı cevap verdi:

“Sizinle oynamaya hiç vaktim yok, bal toplamalıyım.”

“Peki ya sen bizimle oynar mısın?”, diye sordular karıncaya.

Ama karıncanın onları dinlemek için bile vakti yoktu. Kendisinden iki kat büyük bir samanı sürüklüyor ve evini ustalıklarla inşa etmek için acele ediyordu.

Çocuklar sincaba döndüler ve sincabı da onlarla oynamaya davet ettiler. Ama sincap gür kuyruğunu salladı ve kış için fındık stoklaması gerektiğini söyledi.

Güvercin seslendi:

“Küçük yavrularım için bir yuva yapıyorum.”

Gri tavşan yüzünü yıkamak için dereye koşuyordu. Orman çileğinin beyaz çiçeğinin de çocuklarla uğraşacak vakti yoktu. O güzel havadan faydalanıyor ve sulu, lezzetli meyvesini zamanında vermek için acele ediyordu.

Çocuklar herkesin kendi işiyle meşgul olmasından ve kimsenin onlarla oynamak istememesinden sıkılmaya başladılar. Dereye koştular. Koruda taşların üzerinden şırıldayarak bir dere akıyordu.

“Senin yapacak bir şeyin yok herhalde? Gel bizimle oyna!”, diye seslendiler dereye.

“Ne! Nasıl yapacak bir şeyim yok?”, diye kızgın bir şekilde çağırdı dere. “Ah siz, tembel çocuklar! Bana bakın, Gece gündüz çalışıyorum ve sakince geçen tek bir anım bile yok. İnsanlara ve hayvanlara şarkı ben söylemiyor muyum? Benden başka kim çamaşır yıkar, değirmen çarklarını döndürür, tekneleri taşır ve yangın söndürür? Ah yapacak o kadar çok işim var ki, başım dönüyor!”, diye ekledi dere ve kayaların üzerinde şırıldamaya devam etti.

Çocuklar daha da sıkıldılar ve ilk başta okula gitmenin, sonra okuldan dönüşte koruya uğramanın onlar için daha iyi olabileceğini düşünmeye başladılar. Ama tam o anda çocuk yeşil dalda minik güzel bir bülbül fark etti. Sakin bir şekilde oturup hiçbir şey yapmadan şen bir şekilde şarkı söylüyor gibi görünüyordu.

“Hey sen, neşeli şarkıcı!” diye bağırdı çocuk bülbüle. “Yapacak bir işin yok gibi görünüyor, bizimle oynasana!”

“Nasıl, benim yapacak hiçbir işim yok mu?”, diye azarladı bülbül, alınmıştı. “Yavrularımı beslemek için tüm gün küçük böcekler yakalamıyor muyum? O kadar yorgunum ki kanatlarımı bile kaldıracak gücüm yok. Şimdi de sevimli yavrularımı ninni söyleyerek uyutuyorum. Peki siz bugün ne yaptınız küçük tembeller? Okula gitmediniz, hiçbir şey öğrenmediniz, koruda koşturup duruyorsunuz, üzerine diğerlerinin işlerini yapmalarını engelliyorsunuz. Gitmeniz gereken yere gitmeniz daha iyi olacak ve şunu unutmayın; oyun oynamak ve dinlenmek, sadece çalışan ve yapması gereken her şeyi yapıp bitirenler için zevklidir.”

Çocuklar utanmışlardı: okula gittiler, geç kalmış olsalar da özenle ders çalıştılar.

İKİ PULLUK

Ecaterina Dimitrova

Aynı demir parçasından ve aynı atölyede iki pulluk yapıldı. Bunlardan biri hemen bir çiftçinin eline geçti ve hemen işe gitti, diğeri ise tüccarın dükkanının vitrininde uzun bir süre hiçbir işe yaramadan öylece durdu.

Bir süre sonra iki hemşeri bir kez daha karşılaştı. Çiftçideki pulluk gümüş gibi parlıyordu ve atölyeden çıktığı ilk zamanda olduğundan bile daha iyi bir durumdaydı. Dükkanda hiçbir şey yapmadan duran pulluk ise kararmıştı, her yeri pas içindeydi.

-Söylesene nasıl böyle parlıyorsun?, diye sordu paslı pulluk eski tanıdığına.

-Çalışmaktan canım, diye cevap verdi diğeri. Eğer paslandıysan ve olduğundan kötü bir hale geldiysen bunca zaman yatıp hiçbir şey yapmadığındandır.

ENGEREK

Minel Battal

Çiftliğimizin çevresinde, vadi ve nemli arazilerde bir sürü yılan yaşardı.

Küpeli su yılanlarından bahsetmiyorum: zararsız küpeli su yılanlarına o kadar alışkındık ki onlara yılan bile demezdik. Küpeli su yılanlarının ağzının içinde küçük keskin dişleri olur: Fareleri ve hatta kuşları yakalar, belki derisini ısırabilir: ama o dişlerde zehir yoktur, küpeli su yılanının ısırığı tamamen zararsızdır.

Bizim orada çok fazla küpeli su yılanı vardı; özellikle harman yerlerinin yakınlarındaki saman yığınları içinde olurlardı: güneş ısıtmaya başlar başlamaz oradan sürünerek çıkıverirlerdi. Yaklaştın mı tıslarlar, dilini ya da dilinin çatalını gösterirler, ama zehirli yılanlar gibi ısırılmazlardı. Küpeli su yılanları mutfak döşemesinin altındabile olurdu, yerde oturan çocuklar süt içerken sürünerek bardağa doğru kafalarını uzatır, çocuklar da kaşıkla onların alınına vururlardı.

Ama bizim orada sadece küpeli su yılanı yoktu: zehirli olanlar da vardı. Siyah, büyük, küpeli su yılanlarının başlarının etrafında görülen sarı çizgileri olmayan yılanlar. Bu yılanlara engerek derdik. Engerek çoğunlukla çiftlik hayvanlarını ısırırdı, bu yüzden köyden zehirli yılan ısırığına karşı kullanılan bir ilaç bilen ihtiyar Ohrim'i çağırırlardı. Olur da yetişemezlerse zavallı hayvan dağ gibi şişer ölürdü.

Küçük bir çocuk da engerek ısırığından ölmüştü. Yılan onu tam omzundan ısırılmış, Ohrim gelemeden şişlik boğazına ve göğsüne kadar ilerlemişti. Çocuk uykusunda sayıklamayıp çırpınıyordu ve iki gün sonra da ölmüştü. Ben çocukluğumda engerekler hakkında çok fazla şey duymuştum ve hep sanki o tehlikeli engerekle karşılaşmak zorunda kalacakmışım gibi hisseder, onlardan ölümüne korkardım.

İlkbahar boyunca bir derenin aktığı, yazın sadece nemli olan ve uzun, gür otların yetiştiği kuru bir sel yatağındaki bahçeyi biçiyorlardı. Benim için her hasat bayram gibiydi, özellikle de dokurcundaki kuru otları tırpanla toplama işi. Burada zaman zaman ot biçilen çayırdakoşar, kendimizi tüm gücümüzle dokurcunların üzerine atar ve kadınlar dokurcunları bozmamızdan korkup bizi kovalayana kadar mis kokulu otların içinde debelenirdik.

İşte bir keresinde tıpkı bu şekilde koştum ve yuvarlandım. Kadınlar yoktu. Tırpancılar da uzağa gitmişti. Yalnızca siyah büyük köpeğimiz Brovko vardı, o da dokurcunun içinde yatıyor ve kemiğini kemiriyordu.

Bir dokurcunun içinde yuvarlandım, içinde bir iki kez döne döne oynadım ve birden korkuyla sıçradım. Koluma soğuk ve kaygan bir şey değmişti. Aklımda engerek ile ilgili düşünceler yanıp söndü. Bir de ne olsun? Rahatsız ettiğim devasa engerek otların içinden çıkmış, kuyruğunun üzerine kalkmış, üstüme atlamaya hazırды.

Koşup kaçmak yerine taş kesilmiş gibi dikiliyordum. Sürüngen, o dipdiri hiç kırpmadığı gözleriyle beni büyülemiş gibiydi. Bir dakika daha geçseydi ölmüş olurdu ama Brovko samanların arasından ok gibi fırladı, yılanın üzerine atladı ve aralarında ölümcül bir mücadele başladı.

Köpek, yılanı dişleriyle parçaladı, patileriyle ezdi. Yılan da köpeğin yüzünü, göğsünü ve karnını ısırды. Ancak bir dakika sonra toprakta engereğin sadece parçaları vardı, köpek ise koşmaya başladı ve gözden kayboldu.

Ancak o zaman sesim yerine geldi: bağırmaya, ağlamaya başladım. Tırpancılar koşarak geldiler ve paramparça olmuş yılanın hala kımıldanan parçalarını keserek yılanın işini bitirdiler.

Ama her şeyden garibi Brovko o günden sonra ortadan kayboldu ve nerede olduğu bilinmez, bir yerlere gitti.

İki hafta sonra eve zayıflamış, sıska ama sağlıklı bir şekilde geri döndü. Babam, bana köpeklerin engerek ısırığını iyileştiren otun hangisi olduğunu bildiklerini söyledi.

RÜZGÂR VE GÜNEŞ

Rahel Tokgöz

Bir gün Güneş ve öfkeli Kuzey Rüzgârı kimin daha güçlü olduğu hakkında tartışmaya başladılar. Uzun bir süre tartıştılar ve en sonunda o esnada geniş yolda atının üstünde ilerleyen bir gezgin üzerinde güçlerini test etmeye karar verdiler.

“Bak”, dedi Rüzgâr, “Ona havadan nasıl saldıracağım, göz açıp kapayıncaya kadar pelerinini sırtından çekip uçuracağım” dedi ve tüm gücüyle esmeye başladı. Ama Rüzgâr çabaladıkça gezgin pelerinine daha sıkı sarındı: havanın bozmasına homurdandı ama yine de ilerlemeye devam etti. Rüzgâr sinirlendi, daha da hiddetlendi, zavallı gezgini yağmurve kara boğdu; gezgin, Rüzgar’a lanetler okuyarak pelerininin bileklerini sıkıca bağladı. Böylelikle Rüzgâr, pelerini çekip çıkaramayacağını kendiliğinden anlamış oldu.

Güneş, rakibinin acizliğini görünce gülümsedi, bulutların arasından baktı, toprağı ve aynı zamanda neredeyse donmuş olan gezgini ısıttı. Gezgin, güneş ışınlarını hissedince canlandı, Güneş’e şükretti, pelerinini kendiliğinden çıkarttı, dürdü ve eyere bağladı.

“Görüyor musun?” dedi uysal Güneş öfkeli Rüzgâr’a, “şefkat ve iyilikle öfkeyle yapabileceklerinden çok daha fazlasını yapabilirsin.”

KAZ VE TURNA KUŞU

Ersin Çetinkaya

Gölde bir kaz yüzer ve kendi kendine yüksek sesle konuşur:

- Ne kadar mükemmel bir kuşum gerçekten de! Hem yerde yürüyor hem suda yüzüyor hem de havada uçabiliyorum. Dünyada böyle başka bir kuş yoktur! Ben kuşların çarıyım!

Turna kuşu, kaza kulak misafiri oldu ve ona şöyle dedi:

-Sen aptal bir kuşsun, kaz! Peki ya sen bir turna balığı gibi yüzebilir, bir geyik gibi koşabilir ve bir kartal gibi uçabilir misin? Tek bir şeyi adamakıllı yapabilmek, her konuda kötü olmaktan yeğdir.

AİLESİ İLE BİRLİKTE OLAN HOROZ

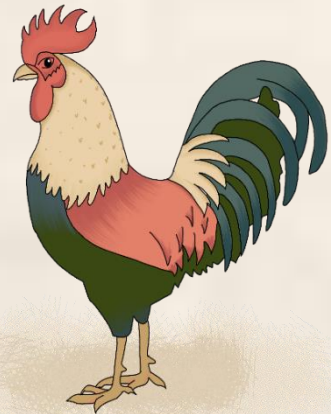
Ersin Çetinkaya

Başında kırmızı ibiği, burnunun altında kızıl sakalı olan horoz avluda dolaşıyordu. Horozun burnu keski şeklinde, kuyruğu yuvarlak ve desenli, ayakları mahmuzluydu. Pençeleriyle yığıcı eşeliyor, tavuklarla civcivlerine sesleniyordu.

-Sorguçlu tavuklar! Ortalığı velveleye veren, alacalı bulacalı, çilli, siyah, beyaz hanımlar! Civcivlerinize, küçük evlatlarınızla toplaşın gelin; size biraz yem ayırdım!

Tavuklar civcivlerle birlikte gıdaklayarak geldiler ancak yemi paylaşmadılar ve kavgaya tutuştular.

Kavga gürültüyü sevmeyen horoz, ailesini uzlaştırdı; birisinin sorgucunu, diğerinin perçemini gıgaladı ve yemin hepsini kendisi yiyip bitirdi. Çite doğru havalandı, kanatlarını çırpı ve tüm gücüyle “ü ürü üüü!” diye öttü.

KARGA VE YENGEÇ

Bahar Güneş

Gölün üzerinde bir karga uçuyormuş; sürünen bir yengeç görmüş ve onu yakalamış! Bir söğüt ağacına konmuş ve bir şeyler atıştırmayı düşünmüş. Yengeç, karganın onu yemek üzere olduğunu anlamış ve şöyle demiş:

- Karga! Karga! Anneni ve babanı tanırdım, ne muhteşem kuşlardı onlar!
- Hmm!, demiş karga ağzını açmadan.
- Kız ve erkek kardeşlerini de tanırdım, ne harika kuşlardı!
- Hmm!, diye mırıldanmış karga yine.
- İyi kuşlar olsalar da senden uzaktaydılar.
- Evet!, diye bağırmış karga var gücüyle ve yengeci suya düşürmüştü.

GÖMLEK TARLADA NASIL YETİŞTİ?

Aynur Ağören

I

Tanya babasının küçük parlak tahıl tanelerini avuç avuç tarlaya saçtığını gördü ve sordu:

-Ne yapıyorsun baba?

-Keten ekiyorum kızım; burada sen ve Vasyutka için gömlek yetişecek.

Tanya düşüncelere daldı, çünkü tarlada gömlek yetiştiğini hiç görmemişti.

Bir ya da iki hafta sonra tarla şerit şeklinde yeşil ipeksi çimlerle kaplandı ve Tanya şöyle düşündü: "Böyle bir gömleğim olsaydı iyi olurdu."

Tanya'nın annesi ve ablaları şeridi iki kez yabancı otlardan temizlemeye geldiler ve her seferinde Tanya'ya şöyle dediler:

-Güzel bir gömleğin olacak!

Birkaç hafta daha geçti: Şeritteki çimler yükseldi ve üzerinde mavi çiçekler açtı.

Tanya, "Kardeşim Vasya'nın gözlerinin rengine benziyor," diye düşündü, "ama ben hiç kimsede böyle gömlek görmedim."

Çiçekler döküldüğünde, yerlerinde yeşil tomurcuklar çıktı. Başaklar kurduğunda, Tanya'nın annesi ve ablaları tüm ketenleri köklerinden kopardılar, demetler halinde bağladılar ve kurumaları için tarlaya bıraktılar.

II

Keten kuruyunca, başlarını kesmeye başladılar ve sonra başsız demetleri nehre soktular, suda gitmemeleri için üstüne taşları yığdılar.

Tanya gömleğinin boğulmasına üzülerek baktı ve ablaları ona tekrar şöyle dediler:

-Güzel bir gömleğin olacak, Tanya.

Bir ya da iki hafta sonra keteni nehirden çıkardılar, kuruttular ve önce harman yerinde bir tahtayla, sonra da avluda bir filariz ile dövmeye başladılar, böylece zavallı keten her yöne fırlıyordu. Keten dövüldükten sonra yumuşak ve ipeksi hale gelene kadar demir tarakla taramaya başladılar.

Ablaları tekrar "Güzel bir gömleğin olacak", dediler Tanya'ya. Ama Tanya şöyle düşündü:

-Gömlek nerede? Bu Vasya'nın saçına benziyor, gömleğe değil.

III

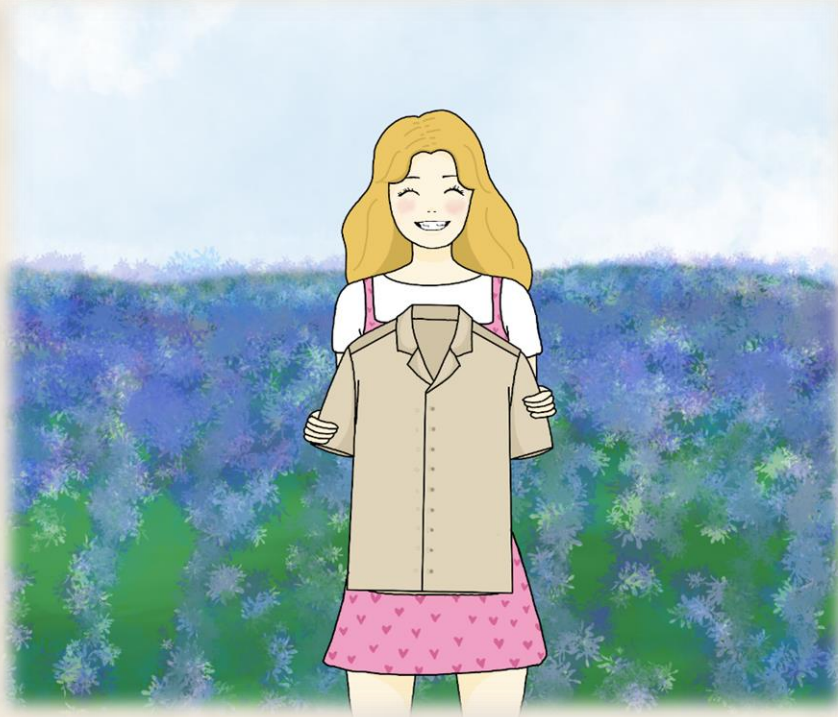
Uzun kış geceleri geldi. Tanya'nın ablaları ketenleri taraklara koyup iplik eğirmeye başladılar.

"Bunlar iplik," diye düşündü Tanya, "ama gömlek nerede?"

Kış, ilkbahar ve yaz gelip geçti ve sonbahar geldi. Baba eve dokuma tezgâhı kurdu, tabanı üzerine gerdi ve dokumaya başladı. Dokuma mekiği, ipliklerin arasında çevik bir şekilde ilerliyordu ve Tanya ipliklerin kumaşa dönüştüğünü gördü.

Kumaş hazır olduğunda karın üzerine yaydılar ve ayazda dondurmaya başladılar. İlkbaharda güneşte çimlerin üzerine yaydılar ve üzerine su serptiler. Kumaş böylelikle kaynayan bir su gibi griden beyaza dönüştü.

Yine kış geldi. Anne, kumaştan gömlek kalıplarını hazırladı ve ablalar, gömlek dikmeye başladılar ve Noel'de Tanya ve Vasya kar gibi beyaz yeni gömlekler giydiler.

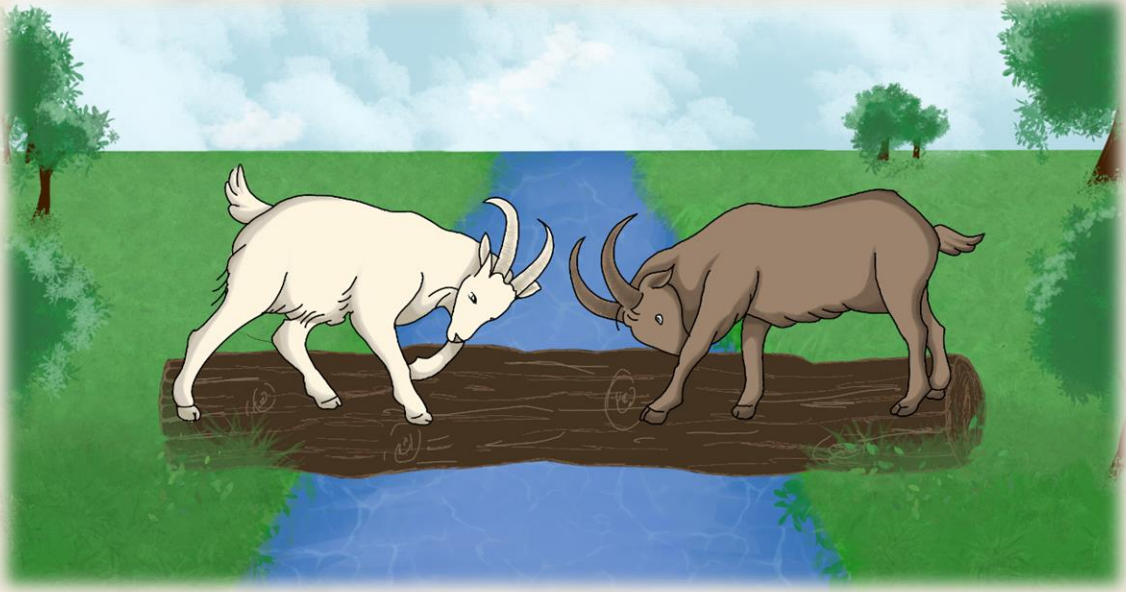
İKİ KEÇİ

Bahar Güneş

İki inatçı keçi bir gün bir derenin karşısındaki dar bir kütüğün üzerinde karşılaştı. Her ikisinin de aynı anda dereyi geçmesi imkansızdı; birinin geri dönmesi, diğerinin geçmesine izin vermesi ve beklemesi gerekiyordu.

- Bana yol ver, dedi biri.

- Daha neler! Hadi oradan, ne de önemli bir beyefendi. Geri çekil, köprüye ilk ben çıktım, diye yanıtladı diğeri.

- Hayır, kardeşim, ben senden çok daha büyüğüm ve ağzı daha süt kokan birisine yol mu vereceğim! Asla!

Sonra ikisi de uzun süre düşünmeden, güçlü alınlarını birbirlerine yasladı, boynuzlarını tokuşturdular ve ince bacaklarını kütüğün üzerine dayayarak dövüşmeye başladılar. Ancak kütük ıslaktı. İki inatçı keçinin ayağı kaydı ve doğruca suya uçtular.

TILKI VE KAZLAR

Bahar Güneş

Bir gün bir tilki bir çayıra geldi. Çayırdaki kazlar vardı. Kazlar güzel ve semizdi. Tilki mutlu oldu ve şöyle dedi:

- Şimdi hepinizi yiyeceğim! Kazlar ise şöyle cevap verdi:

- Sen iyi kalpli birisin tilki! Sen iyi bir tilkisin, bizi yeme, acı bize.

- Hayır!, dedi tilki, size acımayacağım, hepinizi yiyeceğim! Yapacak bir şey kalmadı ve bir kaz şöyle dedi:

- Tilki kardeş izin ver sana bir şarkı söyleyelim, sonra bizi ye!

- Pekala, dedi tilki, şarkıyı söyleyin! Bütün kazlar sıraya dizildi ve şarkı söylemeye başladı:

-Ga!

Ga-ga!

Ga-ga-ga!

Ga-ga-ga-ga!

Ga-ga-ga-ga-ga!

Kazlar hâlâ şarkı söylüyor, tilki ise şarkılarının bitmesini bekliyordu.

BİR KARGA İLE BİR SAKSAĞAN

Bahar Güneş

Bir saksığan ağacın dallarında zıplayarak durmadan konuşuyor, karga ise sessizce oturuyordu.

-Neden bir şey söylemiyorsun, yoksa sana söylediklerime inanmıyor musun?, diye sordu sonunda Saksığan Karga'ya.

-İnanmıyorum canım, diye cevap verdi karga. Senin gibi geveze biri çok yalan söylüyor olmalı!

CESUR KÖPEK

Bahar Güneş

-Köpek, neden havlıyorsun?

-Kurtları korkutuyorum.

-Köpek, neden peki kuyruğunu bacaklarının arasına kısırdın?

-Kurtlardan korkuyorum.

TAVUK VE ÖRDEK YAVRULARI

Mahmut Öner

Bir kadın ördek yetiştirmek istedi. Ördek yumurtaları satın aldı, onları tavuğun altına koydu ve ördek yavrularının yumurtadan çıkmasını bekledi. Tavuk, yumurtaların üzerine oturuyor, sabırla bekliyordu, acıktığında kısa bir süreliğine aşağı inip karnını doyuruyor ve doyurur doyurmaz yuvaya geri dönüyordu.

Tavuk, ördek yavrularını yumurtadan çıkarttıktan sonra mutlu bir şekilde gıdaklıyor, onları bahçede dolaştırıyor, toprağı eşeleyip onlara yiyecek arıyordu.

Bir gün tavuk ve yavruları çitin dışına çıkmış ve gölete gitmişlerdi. Ördek yavruları suyu görünce oraya koşmuş, teker teker yüzmeye başlamışlardı. Zavallı tavuk kıyı boyunca koşuyor, çığlık atıyor, ördek yavrularını yanına çağırıyor, boğulacaklarından korkuyordu.

Ancak ördek yavruları suda olmaktan mutluydular, yüzüyorlar, suya dalıyorlardı ve karaya çıkmayı hiç düşünmüyorlardı. Ev sahibesi tavuğu sudan zar zor uzaklaştırdı.

KIŞ MEVSİMİ

Shalala Ramazanova

Kışın güneş parlarsa da içimizi pek ısıtmaz. Gökyüzünde uzun süre kalmaz. Kışın gündüzler yaz aylarına kıyasla çok daha kısa, geceler ise daha uzundur. Rusya'da kışlar uzun sürer ve bazen çok soğuk olur. Nehirler ve göller o kadar donar ki buz üzerinde yürüyebilir ve at arabasına binebilirsiniz. Toprak kalın bir kar tabakasıyla kaplıdır. Kar çok faydalıdır çünkü karın altında, dondurucu havada bile, otlar, çiçekler ve buğday tohumları zarar görmeden kalır. Kar olmasaydı tohumlar donarak ölürdü.

Yapraklar sonbaharın sonlarına doğru ağaçlardan dökülür ve yazın gölgeli olan huş ya da meşe korusu kışın çıplak kalır. Çıplak dallarda yaprak yerine yumuşak, beyaz kar taneleri asılı kalır. Sadece ladinler ve çamlar kışın yeşildir. Tüm kış boyunca üzerlerinde yeşil iğneleri vardır. Yaprak yerine iğneleri olan ağaçlara kozalaklı ağaçlar denir. Yaprakları olan ağaçlara yaprak döken ağaçlar denir.

Kış aylarında ormanlarda çok az kuş, tarlalarda az hayvan olur ve böcekler ise tamamen yok olurlar. Böceklerin bazıları yumurtalarını bırakarak ölür, bazıları ise karıncalar gibi toprağın derinliklerine iner. Bazı böcekler tüm kış boyunca uyur ve ancak ilkbaharda, toprak çözüldüğünde uyanırlar. Birçok kuş kışın bazen binlerce kilometre uzağa uçarak daha sıcak bölgelere göç eder.

Kırlangıçlar, kargalar, ardıç kuşları, toygarlar, bülbüller sonbahardan itibaren bizi terk ederler. Yaban kazları, ördekler, kuğular sonbaharda gökyüzünde kuzeyden güneye doğru uzun çizgiler halinde göç eder. Güneye gittikçe havanın daha sıcak olduğunu bilirler ve kışın yaşanmadığı ülkeleri ararlar. Bu tür kuşlara göçmen kuşlar denir. Martılar, kargalar, saksağanlar, orman tavuğu, kızıl orman tavuğu bizimle birlikte kış aylarını geçirirler ve bu nedenle kışlayan kuş türleri olarak adlandırılırlar. Serçeler de sıcak yuvalarında kalırlar ancak kışın yazın olduğu kadar neşeyle zıplamazlar.

Hayvanlar çoğunlukla kış aylarında inlerde, yuvalarda ve ağaç kovuklarında saklanır. Kirpi, ayı, dağ sıçanı ve marmot gibi diğer hayvanlar en soğuk aylarda uykuya dalarlar. Ancak sincap uykuya dalmaz, bir ağacın kovuğunda sonbahardan itibaren iyi bir findık kaynağı biriktirir ve tüm kış onları kemirir. Kış için uykuya yatan hayvanlara kış uykusuna yatan hayvanlar denir. Evcil hayvanlar, yani atlar, inekler ve koyunlar, eğer insanlar onlar için sıcak ahırlar ve samanlıklar inşa etmez ve saman ve yulaf hazırlamazlarsa kışın açlıktan ve soğuktan ölürlür.

Kış geldiğinde, insanlar kışa uygun yaşam şartlarını oluşturur. Pencereleere çift çerçeve yapar, sobayı yakar, sıcak tutan giysiler giyer, tekerlekli arabaları bahara kadar saklar ve ahırdan bir kızak çıkarır. Kışın yolda ilerlemek yazdan daha kolaydır ve bu nedenle kışın tüm yollar boyunca çeşitli ağır yükler taşıyan büyük at arabalarını görürüz.

Posta arabası troykası⁷ zillerini takırdatarak neşeyle ilerler. Köyün yaşlı düldülü bile kışın hızını artırır. Kızak kar üzerinde gıcırdayarak kolayca kayar. Sonbaharda tarlada yapılan işler biter. Ama köylüler kışın bile boş durmazlar. Ekmeği öğüttükten sonra para kazanmaya giderler. Fabrikalarda işe girer ya da arabacılık yaparlar. Kadınlar kışın iplik eğirir ve dokuma yapar. Bu yüzden köylüler ilk kar tümsekleri ve su birikintilerini kaplayıp pürüzsüz bir yol oluşturduğunda eldivenlerini neşeyle birbirine çırparlar. Çocuklar da ilk kar yağdığında mutlu olurlar. Onlar için kartopu oynama, kardan adam yapma, kızakla kayma ve paten yapma zamanıdır. Kışın evlerde yazın olduğundan daha fazla mum ve lamba yakılır.

Özellikle güneş ışıldadığında, tarlalarda kar milyonlarca kıvılcım gibi parladığında ve ağaçlar adeta pahalı kristallerle süslenmiş gibi durduğunda kışın eğlencelidir. Ancak sadece sıcak bir evi ve sıcak bir elbisesi olanlar, keskin soğukta evde parlak bir şekilde yanan sobanın önünde oturup sessizce doyurucu bir akşam yemeğini ve sıcak bir yatağı bekleyebilenler için kışın eğlencelidir. Peki ya yoksul, kır saçlı, yaşlı bir adam, bir dilenci için durum nasıldır? Soğuğa rağmen, pencerelerin altında sürünmeli ve Allah rızası için bir parça ekmek için dilenmelidir.

Yaşlı adam sıcak bir koyun derisinden yapılan bir üst giymiyor, hasır pabuçları çok kötü, ceketi delik deşik. Gözleri sulu, sesi yaşlılıktan ve soğuktan titriyor. Elleri ve ayakları da soğuktan takırdıyor. Kör yaşlı adama eşlik eden çocuk da zor durumda. Zavallı çocuk bir o yana bir bu yana zıplıyor, kaskatı kesilmiş parmaklarını nefesiyle ısıtmaya çalışıyor ve keskin soğuk gözlerinden yaşlar akıtıyor. Bırakın evinizde ınsınsınlar, karınlarını doyurun ve elinizden geleni yapın. Yeni bir oyuncak ya da şekerleme yerine bir yoksula sadaka vermek daha iyidir.

Ancak kışın hava her zaman güzel değildir, kar fırtınaları da olur. Kar fırtınası çıktığında, güçlü bir rüzgâr kar tanelerini taşır ve ıslık çalıp uğuldayarak havada savurur. Bazı kar fırtınalarında diyebiliriz ki göz gözü görmez, bir insan on adımda ötenizde fark edilmez ve böyle kötü bir havada yolunuzu kaybetmekten daha kolay bir şey yoktur. Şiddetli don yoksa ve yolcunun bir kar yığınının içine girecek zamanı varsa sorun değildir, karın altı dışarıdan daha sıcaktır.

Ama hava karlı ve ayaza çektiyse donmak çok kolaydır. Böyle bir havada köye varmak ne kadar da keyiflidir. Her yer karla kaplı, evler simsiyah renkte olsa da sıcaktır. İyi kalpli bir köylü, üşümüş, beklenmedik bir misafiri karşılar ve ona Allahne verdiyse ikram eder. Yoksul

⁷ Troyka (Rus. Тройка) yan yana koşulan üç atın çektiği ulaşım aracı.

insanların kışın donarak ölmesi ya da burunlarının, kulaklarının, ellerinin ve ayaklarının donması alışıldık bir durumdur.

En keskin soğuklar, donlar genellikle kışın ortasında Teofani Bayramının⁸ arifesinde olur. Teofani eski bir Hıristiyan bayramıdır, şu an 19 Ocak'ta kutlanmaktadır. Bu yüzden Teofani donları olarak adlandırılır. Böyle denilir, çünkü bazen evlerin duvarlarındaki kütüklerin patlamasına ve çatlamasına neden olurlar. Böyle soğuklarda kuşların bile havada donup yere düştüğü söylenir. Köylüler, sert donların çok olduğu kışa şiddetli, yani çok ağır kış diyorlar.

⁸ İsa'nın doğumundan on iki gün sonra kutlanan dini bayram.

BİR PERİ MASALI MERAKLISI

Mahmut Öner

Bir zamanlar yaşlı bir adam ve yaşlı bir kadın yaşarmış ve yaşlı adam peri masallarına ve her türlü hikâyeye çok meraklıymış.

Kışın yaşlı adamın evine bir asker gelmiş ve geceyi burada geçirmek istemiş.

- Askere "Geceyi geçirebilirsin," demiş yaşlı adam, ama bir şartla: Bütün gece bana masal anlatacaksın. Sen görmüş geçirmiş birine benziyorsun, çok şey biliyorsundur.

Asker bu şartı kabul etmiş.

Yaşlı adam ve asker akşam yemeğini yedikten sonra ve taş fırınının üzerinde serilmiş olan döşeğe uzanmışlar. Yaşlı kadın ise onların yanına taburenin üzerine oturmuş ve lamba ışığında ip eğirmeye başlamış. Asker, yaşlı adama hayatını, nerelere gittiğini ve neler gördüğünü anlatmış. Gece yarısına kadar anlatmış, sonra bir süre susmuş ve yaşlı adama sormuş:

-Peki, efendi, yanında kimin uzandığını biliyor musun?

-Nasıl yani kimin uzandığını?, diye sormuş adam. Bir askerın uzandığı açık.

Ama hayır, bir asker değil, bir kurt.

Adam askere bakmış ve onun bir kurt olduğundan emin olmuş. Yaşlı adam korkmuş ve kurt ona şöyle demiş:

-Korkma efendi, kendine bir bak, sen de bir ayısın.

Adam dönüp kendine bakmış ve bir ayı olmuş.

-Dinle efendi, demiş kurt, bizim burada yatmamıza gerek yok; insanlar eve gelirse ölürüz. Hâlâ tek parça halindeyken kaçalım.

Böylece kurt ve ayı açık bir alana doğru koşmuşlar.

Onlar koşarken, ev sahibinin atı onlara doğru koşmuş. Kurt atı görmüş ve şöyle demiş:

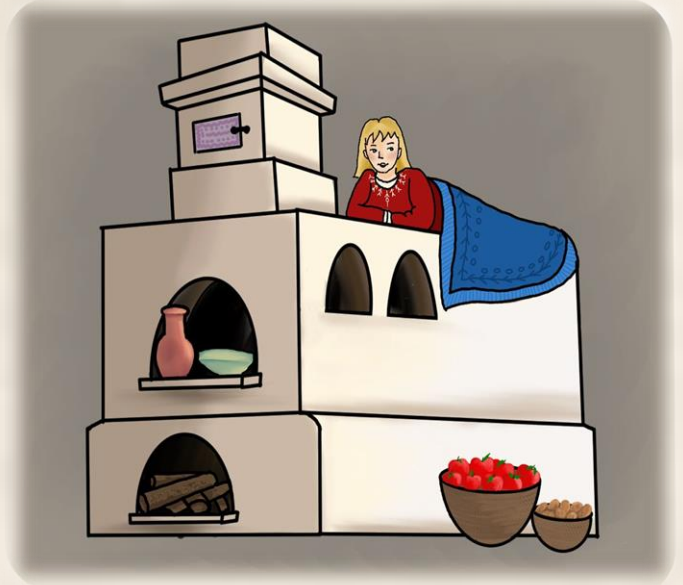
-Hadi onu yiyelim!

- Hayır, o benim atım, demiş yaşlı adam.

-Senin atın olursa olsun. Biliyorsun açken sen sen değilsin.

Atı yedikten sonra koşmaya devam etmişler. Onlara doğru yaşlı bir kadın, yaşlı adamın karısı gelmiş. Kurt tekrar şöyle demiş:

-Hadi yaşlı kadını yiyelim.

-Onu nasıl yiyebiliriz? O benim karım, demiş ayı.

-Nasıl yani senin karın!, diye cevap vermiş kurt.

Böylece yaşlı kadını yemişler.

Ayı ve kurt yaz boyunca böyle kaçmışlar. Kış gelmiş.

-Hadi mağarada saklanalım, demiş kurt. Sen mağaraya önden gir, ben de girişin önünde yatayım. Avcılar bizi bulduğunda, ilk vurulan ben olacağım, ama izle: beni öldürüp derimi yüzmeye başladıklarında, mağaradan dışarı atla ve derime bürün, böylece yeniden insan olacaksın.

Ayı ve kurt mağaranın içinde yatıyorlarmış; avcılar onların yanına gelmiş, kurdu vurmuş ve derisini yüzmeye başlamışlar. Ayı ise aniden dışarı atlamış ve kurdun derisinin üzerinden takla atmış... Ve yaşlı adam yattıkları yerden baş aşağı uçmuş.

-Ah, ah!, diye bağırılmış yaşlı adam, belimi kırdım.

Yaşlı kadın korkmuş ve ayağa fırlamış.

-Ne oldu, canım? Neden düştün? Sarhoş da değildin!

- Neden mi?, demiş yaşlı adam, sen hiçbir şey bilmiyorsun!

Ve yaşlı adam anlatmaya başlamış:

-Asker ve ben canavardık; o bir kurttu, ben bir ayıydım; bütün bir yaz boyunca koştuk, atımızı ve seni de yedik.

Yaşlı kadın elini beline koyarak gülmeye başlamış.

- Siz ikiniz, demiş, bir saattir birlikte horluyorsunuz, ben ise iplik yapmaya devam ediyordum.

Yaşlı adam yaralanmış ve o günden sonra gece yaralarına kadar masal dinlemeyi bırakmış.

KÖR AT

Bahar Güneş

Uzun uzun zaman önce, sadece dedelerimiz değil dedelerimizin dedeleri bile daha dünyaya gelmemişken Vineta diye bir şehir vardı. Zengin bir şehirdi ve ticaret limanıydı. Bu şehirde Usedom isimli bir tüccar yaşardı. Gemilerine pahalı mallar yükler, malları uzak diyarlara götürürdü.

Usedom çok zengindi ve lüks içinde yaşardı. Belki de Usedom ya da Vsedom⁹ takma adını da evinde dönemin en pahalı ve en kaliteli ürünlerinin kesinlikle bulunmasından almıştı. Ev sahibi ile sahibesi ve çocukları sadece altın ya da gümüş takımlarda yemek yer, yalnızca samur ve brokar giyip gezerdi.

Usedom'un ahırında bir sürü mükemmel at vardı. Ne Usedom'un ahırında ne de tüm Vineta'da Dogoni-Veter¹⁰ kadar hızlı bir at vardı. Usedom, binek atına bacaklarının hızı dolayısıyla bu adı vermişti. Bu ata sahibi dışında kimse binemezdi ve sahibi de başka bir ata binmezdi.

Tüccar, ticari yolculuklarından birinden memleketi Vineta'ya dönerken, en sevdiği atını büyük ve karanlık bir ormandan geçirmek zorunda kaldı. Akşam olmuştu, orman karanlık ve sıktı, rüzgar kasvetli çamların tepelerini sallıyordu ve tüccar uzun yolculuktan yorulan en sevdiği atına kıyamayıp yavaşça ilerliyordu. Bir başıyordu.

Birdenbire çalıların arkasından, sanki yoktan var olmuş gibi, ellerinde sapanlar, baltalar ve bıçaklar olan, hayvan suratlı, kürklü şapkalı altı geniş omuzlu genç adam fırladı; üçü at sırtında, üçü yaya idi ve soygunculardan ikisi tüccarın atını dizginlerinden yakalamıştı bile.

Zengin Usedom altında Dogoni-Veter yerine başka bir at olsaydı biricik memleketi Vineta'sını bir daha göremezdi. Dizginde başka birinin elini hisseden at ileri doğru koştu, geniş, güçlü göğsüyle onu dizgininden tutan gözü kara, iki eşkıya devirdi; mızrağını sallayan, önüne doğru koşup yolunu kapatmak isteyen üçüncüsü ayaklarının altında ezdi. Rüzgar gibi koşmaya başladı. Atlı soyguncular peşlerine düştü. Atları da iyiydi ama Usedom'un atına nasıl yetişebilirlerdi ki?

Dogoni-Veter, yorgunluğuna rağmen takip edildiğini hissederek, sıkı şekilde çekilmiş bir yaydan atılan bir ok gibi koştu ve öfkeli eşkıyaları arkasında bıraktı.

Usedom, yarım saat sonra ağzından parça parça köpükler akan iyi kalpli atıyla birlikte biricik memleketi Vineta'ya vardı.

Tüccar, yorgunluktan gövdesi şişen atından inerken Dogoni-Veter'in köpüklü boynuna hafifçe vurarak ciddi bir söz verdi: Ne olursa olsun sadık atını satmayacak ve kimseye vermeyecek, ne kadar yaşlanırsa yaşlansın onu salmayacak ve ona ölene kadar her gün üç öğün en iyi yulaftan verecekti.

⁹ Rusça «всё» (her şey) kelimesinden türetilmiştir.

¹⁰ Rus. Rüzgârı Yakala

Ancak karısı ve çocuklarının yanına gitmek için acele eden Usedom ata kendisi bakmadı ve tembel işçisi, bitkin atın durumunu önemsemedi, terinin tamamen kurumasını beklemeden ona vaktinden önce su verdi.

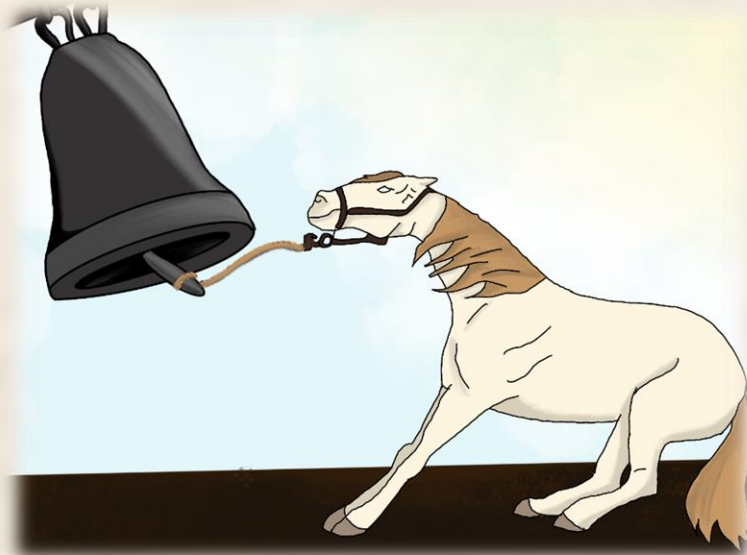
O andan itibaren Dogoni-Veter hastalanmaya, zayıf düşmeye başladı. Bacakları zayıfladı ve sonunda kör oldu. Tüccar çok üzüldü ve altı ay boyunca sözünü tuttu: Kör at hala ahırda duruyordu ve kendisine her gün üç öğün yulaf veriliyordu.

Daha sonra Usedom kendine başka bir binek atı aldı. Altı ay sonra kör, değersiz bir ata üç öğün yulaf vermek ona müsriflik gibi geldi ve iki öğün yulaf verilmesini söyledi. Altı ay daha geçti. Kör at hala gençti, onu beslemek uzun zaman alıyordu ve bu yüzden ona bir öğün yem vermeye başladılar.

Sonunda bu da tüccara zor gelmeye başladı ve ahırda boşuna yer kaplamaması için Dogoni-Veter adlı atın dizginlerinin çıkarılmasını ve kapı dışarı edilmesini emretti. İşçiler inat eden ve yürümek istemeyen kör atı sopayla vurarak avlunun dışına çıkardılar.

Zavallı kör at Dogoni-Veter, kendisine ne yapıldığını anlamadan, nereye gideceğini bilmeden ya da görmeden, başı eğik ve kulaklarını üzgün bir şekilde kıpırdatarak kapının dışında durmaya devam etti. Gece olmuş, kar yağmıştı, zavallı kör at için sert ve soğuk taşların üzerinde uyumak zordu. Saatlerce bir yerde durdu, ama sonunda açlık onu yiyecek aramaya itti. Başını kaldırıp havayı koklayarak eski, yıpranmış çatıdan sarkan bir saman parçası olup olmadığına bakan kör at, rastgele dolaşiyor ve durmadan evin köşesine ya da çite doğru tökezliyordu.

Tüm eski Slav şehirlerinde olduğu gibi Vineta'da da bölgeyi yöneten bir knyazın olmadığını ve şehir sakinlerinin kendi kendilerini yönettiklerini, bazı önemli meseleleri çözmek gerektiğinde meydana toplandıklarını bilmeniz gerekir. Halkın kendi işlerine karar vermek, yargılamak ve hüküm vermek için yaptığı bu toplantıya "Veçe" denirdi.

Vineta'nın ortasında, Veçe'nin toplandığı meydana, dört direğe asılı büyük bir Veçe çanı vardı. Bu çan, haksızlığa uğradığını düşünen ve halktan yargı ve koruma talep eden herkes tarafından çalınabilirdi. Ve çan sesi üzerine insanlar toplanırdı. Elbette hiç kimse önemsiz

şeyler için Veçe çanını çalmaya cesaret edemezdi, çünkü halktan bunun için güzel bir dayak yiyeceğini bilirdi.

Meydanda dolaşırken kör, sağır ve aç olan at tesadüfen çanın asılı olduğu sütunlara doğru geldi ve kemerden bir demet saman çekmeyi başarabileceğini düşünerek dişleriyle çana bağlı ipi yakaladı ve çekmeye başladı. Çanın sesi o kadar güçlüydü ki halk, henüz erken olmasına rağmen bu kadar yüksek sesle adalet ve koruma talep edenin kim olduğunu görmek için kalabalıklar halinde meydana doğru koşmaya başladı.

Vineta'daki herkes Dogoni-Veter'i tanıyordu, sahibinin hayatını kurtardığını ve sahibinin verdiği sözü biliyorlardı. Ve meydanın ortasında kör, aç, soğuktan titreyen ve üzeri karla kaplı olan zavallı atı görünce şaşırıldılar.

Çok geçmeden meselenin ne olduğu anlaşıldı ve halk, zengin Usedom'un hayatını kurtaran kör atı evden attığını öğrenince Dogoni-Veter'in Veçe çanını çalmaya hakkı olduğuna oybirliğiyle karar verdi.

Nankör tüccar meydana çağrıldı ve mazeretlerine rağmen atın eskisi gibi ihtiyaçlarını karşılaması ve onu ölene kadar beslemesi emredildi. Cezanın infazını izlemek üzere özel bir adam görevlendirildi ve hüküm de Veçe meydanında olayın anısına yerleştirilen bir taşın üzerine kazındı...

AĞAÇLARIN TARTIŞMASI

Kıymet Aybüke Akbaş

Ağaçlar kendi aralarında tartışmaya başladılar. Aralarından hangisi daha iyiydi?

“Ben tüm ağaçların çarıyım! Köklerim derinlere uzanıyor, gövdemin çevresi üç metreyi buluyor, tepem gökyüzünden bile görünüyor, yapraklarım özenle oyulmuş ve dallarım demir gibi. Fırtına beni eğemiyor, boran da bükemiyor!”, dedi meşe ağacı.

Elma ağacı meşenin kendisini nasıl övdüğünü duydu ve:

“Büyük ve kalın olduğun için çok da övünme meşecik. Bu özelliklerine karşın bir tek meşe palamudu çıkıyor senden. O da domuzların eğlenmesi için. Ama benim pembe elmama çar masalarında bile yer veriliyor.”

Çam ağacı dinliyordu, iğneli tepesini şöyle bir salladı:

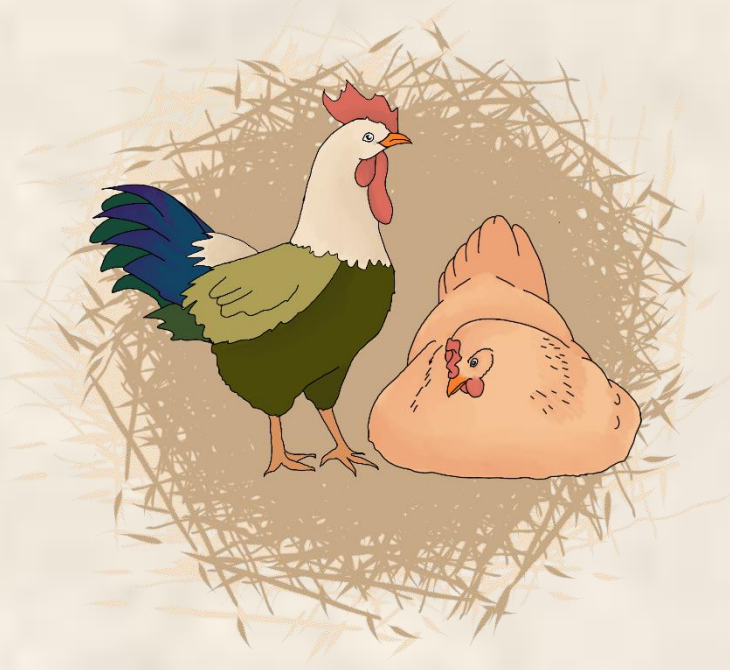

“Övünmek için biraz bekleseydiniz. Şimdi kış geliyor, ikiniz de çıplak kalacaksınız. Ama benim dikenlerim dökülmeyecek. İnsanlar bensiz soğuk bir ülkede yaşayamazdı. Ben hem sobalarını yakıyorum hem kulübelerini inşa ediyorum.”

SABRETMEYİ BİL

Kıymet Aybüke Akbaş

Bir zamanlar kendi halinde bir abla kardeş yaşarmış. Horoz ve tavuk. Bir gün horoz koşup bahçeye çıkmış, sarımsı frenküzümlerini gagalamaya başlamış. “Yeme Petya! Frenküzümü olgunlaşana kadar bekle!”, demiş. Horoz laf dinlememiş, gagalamış da gagalamış. Öyle çok yemiş ki eve zar zor ulaşmış. “Ah, benim çilem! Canım yanıyor, kardeşim, canım yanıyor!”, diye bağırır horoz. Tavuk, horoza nane yedirmiş, karnına hardal yakısı koymuş. Böylelikle horoz iyileşmiş.

Horoz iyileşmiş ve tarlaya gitmiş: koşmuş, hoplayıp zıplamış, kıpkırmızı olmuş, terlemiş ve dereye soğuk su içmeye gitmiş.

Tavuk ise ona “İçme Petya, terin kuruyana kadar bekle!”, diye bağırır.

Horoz tavuğun lafını dinlememiş, soğuk sudan kana kana içmiş. Ve oracıkta ateşi çıkmaya başlamış. Tavuk onu eve zar zor götürmüş, hemen doktora gitmiş.

Doktor Petya’ya tadı acı bir ilaç yazmış. Horoz uzun süre yataklara düşmüş.

Horoz kışa doğru iyileşmiş ve nehrin buzla kaplandığını görmüş. Canı paten kaymak istemiş. Tavuk ise ona “Ay, bekle Petya! Nehrin tamamen donmasına izin ver. Şu an buz çok ince, boğulursun.”, demiş. Horoz, kız kardeşini dinlememiş. Buzda kaymaya başlamış. Ama buz kırılmış ve horoz cumburlop suya düşmüş. Bu, horozu son görüşleriymiş.

Çalışmada çevrilen masallar aşağıda yer alan kaynaklardan seçilmiştir:

Uşinskiy, K. D. (Ушинский, К. Д.) (1975). Rasskazı i skazki (Рассказы и сказки). Ris. L. Kuznetsova (Рис. Л. Кузнецова). Moskva, Det. lit. (Дет. лит.).

Elektronik Kaynak:

Konstantin Uşinskiy: Skazki, rasskazı (Константин Ушинский: Сказки, рассказы), Skazki RuStih (Сказки РуСтих), <https://skazki.rustih.ru/avtorskie-skazki/konstantin-ushinskij-skazki/>.

Konstantin Uşinskiy Resimleri

Resim 1: E. D. Dneprov. Uşinskiy Konstantin Dmitriyeviç (Э. Д. Днепров. Ушинский Константин Дмитриевич) // Bol'şaya rossiyskaya entsiklopediya: nauçno-obrazovatel'ny portal (Большая российская энциклопедия: научно-образовательный портал) – URL: <https://bigenc.ru/c/ushinskii-konstantin-dmitrievich-82e416/?v=6328722>. – Yayın Tarihi: 18.02.2023

Resim 2-3: Konstantin Dmitriyeviç Uşinskiy. Russkiy pedagog, pisatel', obşçestvenny deyatel', osnovopolojnik nauçnou pedagogiki v Rossii. (Константин Дмитриевич Ушинкий. русский педагог, писатель, общественный деятель, основоположник научной педагогики в России.) // Ministerstvo prosveşçeniya Rossiyskoj Federatsii Novosibirskiy gosudarstvenny pedagogičeskiy universitet (Министерство просвещения Российской Федерации Новосибирский государственный педагогический университет.) – URL: <https://nspu.ru/Teachers-of-Russia/ushinskiy-konstantin-dmitrievich/>

Resim 4: Osnovopolojnik natsional'noy pedagogikiki (k 195-letiyu K. D. Uşinskogo (Основоположник национальной педагогики (к 195-летию К.Д. Ушинского).) // Vestnik Obrazovaniya Rossii (Вестник Образования России) – URL: <https://vestniknews.ru/prilozhenie/intervyu-i-stati/3926--sp-2645.html>

